

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ДИМИТЪР ПЕТРОВ“ - СЛИВЕН

8800 Сливен, ул. „Петко Д. Петков“ 36, тел. 044/66-76-87, e-mail: ou_dpetrov@abv.bg

УТВЪРДИЛ:.....
/Маргарита Иванова/

**АЛГОРИТЪМ ЗА ПРИЛАГАНЕ
НА МЕХАНИЗЪМ
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ
УЧЕНИЦИТЕ В ОУ „ДИМИТЪР ПЕТРОВ“
ГР. СЛИВЕН**

Разработен, съгласно Заповед № РД09—5906/28.12.2017г.
на Министъра на образованието и науката
Приет на Заседание на педагогически съвет с протокол №РД-05-04 от 06.02.2018 г.

Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на учениците, които търпят насилие, така и върху онези, които го извършват. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и оказват силно въздействие върху цялостното развитие на младата личност.

Основен принцип при изграждането на училищна политика за противодействие на тормоза в училище е прилагането на цялостен училищен подход, полагане на **координирани и последователни усилия** за предотвратяване на тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. За да се изгради защитната мрежа е необходимо да се поставят ясни граници, да се формират ценности, да се създадат правила и процедури, които не допускат прояви на насилие и тормоз в училище.

Цели на дейностите за противодействие на тормоза:

- успешно да се намалят факторите, които са свързани със средата в училище и допринасят за проявата на агресия, както и за утвърждаване на агресивни модели на поведение;
- да се повлияе и промени поведението на всяко дете, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши;
- да се обърне внимание на всички проявления на това явление, а не само на неговите физически форми;

Алгоритъмът разписва конкретни задачи и съответните им срокове с оглед на реализирането на **дейностите по превенция и интервенция** съгласно Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище:

1. Запознаване на педагогическия и непедagogическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между учениците в училище.

Срок: м. септември

2. Класните ръководители запознават учениците с Механизма за противодействие на училищния тормоз в час на класа. Механизмът се публикува на интернет страницата на училището с цел информирание на родителите.

Срок: първата седмица на м. октомври

3. Определяне на координационен съвет със заповед на директора на училището.

Срок: до 15.09.

4. В началото и в края на учебната година класните ръководители организират попълването на въпросници с цел извършване на оценка на тормоза /Приложение 3 към Механизма/

Срок: до края на м. октомври и през първата седмица на м. юни.

5. Училищният координационен съвет анализира и обобщава резултатите от оценката.

Срок: в началото на учебната година – до края на м. октомври и към края на учебната година – края на м. май-юни след приключване на учебния процес за съответния образователен етап

6. Запознаване на педагогическия персонал с обобщените резултати и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.

Срок: първата седмица на м. ноември

7. Координационният съвет разработва план за съответната учебна година за противодействие на училищния тормоз във връзка с установените и анализирани резултати от анкетирането (изследването), който се утвърждава от директора на училището.

Срок: до края на месец ноември

7.1. планът включва дейности по превенция и интервенция на ниво клас (под формата на обучителни дейности и занятия с класа) и на ниво училище (по посока създаване на общо училищни правила и процедури);

7.2. планът включва конкретни дейности, срокове и отговорници;

7.3. планът разписва ясно как се осъществява потокът на информация във връзка със съмнения за тормоз, документиране на ситуации и инициране на работа по случай;

7.4. планът се актуализира ежегодно до края на първата седмица на м. ноември

7.5. При необходимост може да има актуализация на плана за противодействие на училищния тормоз и по време на учебната година към края на първия учебен срок – месец януари.

8. Координационният съвет създава единни правила за задълженията на всички служители, свързани със случаите на тормоз */Приложение към училищния алгоритъм/*. Правилата се залагат в Правилника за дейността на училището.

Срок: до края на м. октомври

9. Въвеждане на Дневник за случаите на тормоз

9.1. Дневникът има за цел да подпомогне процеса на координация и комуникация в училище във връзка с осъществяването на цялостна училищна политика за противодействие на училищния тормоз.

9.2. В дневника се документират ситуацията, съответстващи на Класификацията на нивата и формите на тормоз и предприемане на съответните действия, които изискват намесата на координационния съвет.

9.3 Всяка описана в дневника ситуация, съдържа следната информация: дата; какво се е случило - кратко описание на случая, кога се е случило, кои са участниците; кой служител е регистрирал ситуацията - име и подпис; какво е предприето като действия (намеса, превенция);

кои отговорни участници са информирани (институции, органи, родители), как е приключила ситуацията или на какъв етап е и какво предстои.

9.4. Координационният екип анализира ситуацията и определя необходимостта от индивидуална работа по случай с ученик, чиято координация се осъществява от училищния психолог или педагогическия съветник.

9.5 Дневникът за описване на ситуации на тормоз и съпътстващата документация по случаите се съхранява при педагогическия съветник. При продължително отсъствие на педагогическия съветник, дневникът се съхранява при помощник-директора, който е председател на УКС.

Срок: целогодишен

9.6. Дневникът се въвежда в началото на всяка учебна година

Срок: 15.09.

10. По преценка на координационния съвет при необходимост и съобразно конкретните нужди се планират дейности за повишаване на педагогическите компетентности, свързани с проблемите на тормоза в училище и неговото предотвратяване.

11. Изготвяне на годишен отчетен доклад на координационния съвет до директора на училището.

Срок: края на м.юни

Превантивни мерки за предотвратяване и противодействие на тормоза

Целите на превенцията включват ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието.

I. Превенция на равнище училище:

- обобщаване на всички предложения за правила на поведение и ценности, направени от класовете и формулиране на общо училищни ценности и правила, които да бъдат част от училищната политика;
- договаряне на единни разписани ясни отговорности, за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие;
- разработване приемане на промени в Правилника за дейността на училището и обсъждането им с училищната общност;
- прилагане на програми за развитие на личните и социалните умения на децата;
- подобряване на системата от дежурства с оглед обхващане на местата, в които на етапа на оценка е установено, че се извършва тормоза;
- подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиране на конфиденциалността);
- включване на експерти, родителите и самите ученици в процеса на създаване и реализирането на всички интервенции;
- използване на подхода за работа с връстници (peer education), които трябва да станат естествените помощници при реализирането на всички видове интервенции както по отношение на децата, които са обект на тормоз, така и по отношение на децата, които упражняват насилие;
- повишаване квалификацията на учителите за работа с програмите, включително реализиране на специализирани тренинги за определени категории от работещите в училище за справяне с критични ситуации и други;
- ясно разпределение на конкретни отговорности на всички възрастни в училището, вкл. дежурства на определени места;
- осигуряване на реални партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;
- насочване към основни здравни и социални услуги за децата и семействата.

II. Превенция на равнище клас/класна стая:

- форми на групова работа, дискусии, решаване на казуси, споделяне на опит, като се използват възможностите на часа на класа, предмети от задължителното учебно съдържание, различни извънкласни и извънучилищни дейности.
- извеждане на теми от учебното съдържание, които могат да се използват за работа и анализ по проблема насилие, свързани с правата на децата, ценностите, социалните роли, функционирането на групите и институциите и т.н.

III. Включване на родителите в дейностите по превенция:

- Създаване на информационна банка с родители - специалисти от областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари, свещеници) или други професии, които могат да бъдат полезни, включително журналисти, спортисти, драматурзи, композитори, музиканти, художници, режисьори и други, с чиято помощ могат да реализират ценни училищни инициативи и други;

- Осигуряване на родители, които могат да се включат в групи за придружаване на определени групи деца по пътя от дома до училището;
- Постоянно набиране на родители –доброволци, които могат и да осигуряват ресурси - в натура, услуги или пари, за изпълнение на училищните дейности.

Интервенция за предотвратяване и противодействие на тормоза

Целите на интервенцията включват предприемане на действия и мерки за спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на тормоз, като се зачитат индивидуалните потребности на всеки ученик, въвлечен пряко или косвено в ситуацията. Интервенциите включват отговора на училището при възникнали ситуации на тормоз.

I. Интервенция на равнище училище:

1. Водене на училищен дневник със случаи на тормоз и управление на ситуацията- в него се документират единствено ситуациите, съответстващи на нива две и три според приетата класификация в Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище. Съхранява се при педагогическия съветник . При продължително отсъствие на педагогическия съветник, дневникът се съхранява при помощник-директора, който е председател на УКС.

Цел: анализиране и планиране на цялостната училищна политика за противодействие на тормоза от страна на училищното ръководство и УКС.

2. Задачи на УКС въз основа на регистрираните ситуации:

- извършва оценка на риска;
- анализира ситуации на тормоз и при нужда предприема действия по организиране на индивидуална работа по случай на ученик, жертва на тормоз или инициатор/извършител на проявите;
- създаване на процедура за откриване и работа по случай въз основа на направен анализ, координира се от педагогическия съветник;
- насочване на случаи към външни служби съгласно Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище
/Приложение 2 от Механизма: Кой, кога и къде може да подава сигнал за дете в риск?/

II. Интервенция на равнище клас/ класна стая:

Отнася се до ситуациите от ниво едно и две според приетата класификация в Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище:

- проследяване на повтарящи се фактори, констатиране на факти, уведомяване на член на училищното ръководство и УКС;
- идентифициране на участниците в ситуацията на тормоз;
- анализ на ситуацията от УКС;
- предприемане на мерки, които могат да включват индивидуална работа по случай и/или работа с цели класове;

- регистриране на ситуации от второ ниво в дневника за случаи на тормоз според реда, определен в Механизма;
- даване на насоки и съвети към учител/и за справяне със ситуации на тормоз;
- предприемане на съвместни действия между класен ръководител, учител, педагогически съветник- организиране на допълнителни занятия с цели класове, участие на външни специалисти;

III. Включване на родителите в случаите на интервенция:

- уведомяване на родителите на учениците /жертви и агресори/ при случай на училищен тормоз;
- запознаване с предприетите от училището действия за разрешаването на ситуацията;
- изграждане на партньорски взаимоотношения, осигуряване на възможност за споделяне на гледни точки;
- извеждане на конкретни договорености, предприемане на съвместни действия с цел разрешаване на ситуацията;
- проследяване на резултатите от предприетите действия;
- насочване на родителите за консултация с педагогическия съветник или с други специалисти.

Училищният алгоритъм и единните правила за задълженията на всички служители .
Копие от алгоритъма и приложенията към него се съхраняват в учителската стая.